DECYZJA KOMISJI

z dnia 26 września 2006 r.

w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Niderlandy na rzecz Holland Malt BV

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 4196)

(Jedynie tekst w języku niderlandzkim jest autentyczny)

(2007/59/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2, akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do składania uwag zgodnie z wyżej wspomnianym artykułem ([1]) oraz uwzględniając te uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

(1) Środek został zgłoszony, zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu, pismem z dnia 31 marca 2004 r., zarejestrowanym dnia 6 kwietnia 2004 r.

(2) W pismach z dnia 1 czerwca 2004 r., 12 sierpnia 2004 r. i 16 lutego 2005 r. Komisja zwróciła się do Niderlandów o przekazanie dalszych informacji. Niderlandy odpowiedziały na pytania Komisji w pismach z 5 lipca 2004 r., 17 grudnia 2004 r. i 15 marca 2005 r., zarejestrowanych odpowiednio 7 lipca 2004 r., 3 stycznia 2005 r. i 23 marca 2005 r.

(3) W piśmie z dnia 5 maja 2005 r. Komisja poinformowała Niderlandy o swojej decyzji o wszczęciu postępowania zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do przedmiotowego środka pomocy.

(4) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została ogłoszona w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ([2]). Komisja wezwała zainteresowane strony do zgłaszania uwag dotyczących przedmiotowego środka pomocy.

(5) W piśmie z dnia 10 czerwca 2005 r. Niderlandy przekazały kilka uwag.

(6) Komisja otrzymała uwagi zainteresowanych stron. Przekazała je Niderlandom, tak aby państwo to mogło się do nich odnieść; Komisja otrzymała uwagi Niderlandów w piśmie z dnia 14 października 2005 r.

II. OPIS ŚRODKA POMOCY

(7) Niderlandy podjęły decyzję o udzieleniu dotacji Holland Malt BV w ramach regionalnego programu inwestycyjnego „Regionale investeringsprojecten 2000" (zwanego dalej „programem IPR"). Regionalny program inwestycyjny został zatwierdzony przez Komisję w roku 2000 ([3]); a 18 lutego 2002 r. została zatwierdzona również zmiana programu ([4]), w wyniku której program IPR zaczął mieć zastosowanie do sektorów przetwarzania i zbytu produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu.

(8) Niniejsza sprawa dotyczy dotacji na projekt inwestycyjny Holland Malt BV. Holland Malt BV, zwane dalej „Holland Malt", to przedsiębiorstwo typu joint-venture założone przez browar Bavaria NV i Agrifirm, spółdzielnię producentów zbóż z obszaru Północnych Niderlandów i Niemiec. Dotacja przeznaczona jest na założenie zakładu produkującego słód w Eemshaven, w gminie Eemsmond. Dzięki tej inwestycji nastąpi zintegrowanie różnych etapów łańcucha (przechowywanie i przetwarzanie jęczmienia do produkcji słodu oraz produkcja i handel słodem).

(9) Niderlandzkie Ministerstwo Gospodarki postanowiło dotować 13,5 % brutto (10 % netto) kwalifikujących się inwestycji o wartości 55 mln EUR, do kwoty maksymalnej 7 425 000 EUR. Ponieważ chodzi tu dotację na projekt inwestycyjny dla przedsiębiorstwa z sektora przetwarzania i zbytu produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu, a kwalifikujące się koszty projektu przekraczają 25 mln EUR, pomoc tą należy zgłosić Komisji odrębnie, zgodnie z pkt 4.2.6 „Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnictwa" ([5]), zwanych dalej „wytycznymi".

(10) Holland Malt zdecydowało się na inwestycję po tym, gdy rząd niderlandzki zobowiązał się, w piśmie z dnia 23 grudnia 2003 r., do jej dotowania. Zobowiązanie to zostało powzięte pod odroczonym warunkiem zatwierdzenia pomocy przez Komisję Europejską. Holland Malt rozpoczął działania budowlane w Eemshaven w lutym 2004 r. Zakład produkcji słodu zaczął działać w kwietniu 2005 r.

(11) Wszczynając procedurę zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu, Komisja opierała się na poniższych ustaleniach.

([1]) Dz.U. C 154 z 25.6.2005, str. 6.

([2]) Patrz przypis 1.

([3]) Regionale investeringsprojecten 2000 (IPR 2000-2006), N 549/99. Zatwierdzony dnia 17 sierpnia 2000 r. w piśmie SG(2000) D/106266.

([4]) Zmiana programu Regionale investeringsprojecten 2000, N 831/2001. Zatwierdzona dnia 18 lutego 2002 r. w piśmie C (2002)233.

([5]) Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 2.

(12) Po ustaleniu, że środek na tym etapie wydaje się stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust 1 Traktatu, Komisja sprawdziła czy środek ten można uznać za zgodny ze wspólnym rynkiem na mocy odstępstw.

(13) Uwzględniając cechy środka, jedynym możliwym odstępstwem jest to określone w art. 87 ust. 3 pkt c) Traktatu, które stanowi, że środek pomocy ułatwiający rozwój niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych można uznać za zgodny ze wspólnym rynkiem, o ile nie zmienia on warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

(14) Ponieważ pomoc miała związek z inwestycją w przetwarzanie i zbyt produktów rolnych, Komisja musiała sprawdzić, czy spełnione zostały wszystkie wymogi określone w pkt 4.2 wytycznych. Komisja miała wątpliwości, których powody są wymienione poniżej, czy zastosowanie miał art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.

(15) Pkt 4.2.5 wytycznych określa, że nie można przyznać pomocy na inwestycje mające związek z przetwarzaniem i zbytem produktów rolnych, gdy nie jest możliwe przedstawienie wystarczających dowodów na to, że dla danych produktów możliwe jest znalezienie normalnych możliwości zbytu na rynku. Na podstawie informacji będących do dyspozycji Komisji w momencie wszczęcia postępowania, nie można było wykluczyć, że na rynku słodu występowała nadwyżka zdolności produkcyjnych.

(16) Holland Malt twierdziło, że dostarcza wysokiej jakości „słód premium" do produkcji „piwa premium" i że rynek słodu i piwa tego rodzaju wciąż się powiększa. W momencie wszczęcia postępowania nie było jednak jasne, czy „słód premium" i „piwo premium" nie są jedynie pojęciami marketingowymi i, tym samym, nie stanowią na rynku żadnego specyficznego produktu, w odniesieniu do którego można wykluczyć istnienie nadwyżki zdolności produkcyjnych.

III. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

(17) Komisja otrzymała uwagi od

— fińskiego zrzeszenia producentów słodu,

— brytyjskiego zrzeszenia producentów słodu,

— niemieckiego zrzeszenia producentów słodu,

— francuskiego zrzeszenia producentów słodu,

— duńskiego zrzeszenia producentów słodu,

— zainteresowanej strony, która z uwagi na potencjalne szkody poprosiła o nieujawnianie swojej tożsamości,

— niderlandzkiej organizacji rolnictwa i ogrodnictwa (LTO Nederland),

— Agrifirm

— Holland Malt,

— niderlandzka prowincja Groningen.

(18) Fińskie zrzeszenie producentów słodu sprzeciwia się zamiarowi Niderlandów, aby udzielić dotacji Holland Malt BV, ponieważ według tego zrzeszenia dotacje państwa na inwestycje w zakłady produkcji słodu będą zakłócać rynek. Zrzeszenie zwraca uwagę, że we wspólnotowym sektorze produkcji słodu występuje nadwyżka zdolności produkcyjnych w wysokości około 1 mln ton i, dlatego też, w najbliższych latach zdolności produkcyjne będą musiały zostać zmniejszone o 10 %. Jeżeli chodzi o stwierdzenie, że Holland Malt dostarcza „słód premium" do produkcji „piwa premium", fińskie zrzeszenie producentów słodu wskazuje, że istniejące wspólnotowe zakłady produkcji słodu już obecnie mogą dostarczać na rynek bardzo różnorodne rodzaje słodu, w tym wysokiej jakości „słód premium".

(19) Brytyjskie zrzeszenie producentów słodu bezwzględnie uważa, że pomoc państwa dla zakładów produkcji słodu musi być stanowczo zabroniona. Odwołuje się ono do pisma z 2004 r. skierowanego do Komisji przez Euromalt, europejskie stowarzyszenie reprezentujące sektor produkcji słodu, w którym to piśmie stowarzyszenie informuje, że ze względu na obecną nadwyżkę zdolności produkcji słodu występującą zarówno we Wspólnocie, jak również na rynku światowym, nie należy przyznawać żadnych środków państwowych na tworzenie nowych zdolności produkcji słodu ([6]). Według opinii tego stowarzyszenia zdolności produkcji słodu w państwach członkowskich wynoszą 8,8 mln ton, wobec zapotrzebowania w wysokości około 5,9 mln ton. To daje potencjalną wspólnotową nadwyżkę, którą można przeznaczyć na wywóz na rynek światowy, równą 2,9 mln ton, natomiast na rynku światowym sprzedawanych jest rocznie około 4,3 mln ton. W sezonie handlowym 2003/2004 we Wspólnocie wydano pozwolenia na wywóz na łączną ilość 2,48 mln ton słodu. W sezonie handlowym kończącym się w czerwcu 2005 r. wartość ta obniżyła się do 2,2 mln ton, co wskazuje na trudną sytuację na rynku oraz ograniczone możliwości rynkowe wspólnotowych producentów słodu. Brytyjskie zrzeszenie producentów słodu ocenia, że nadwyżka słodu we Wspólnocie wynosi 500 000 ton, a oczekuje się, że wzrośnie ona do blisko 1 mln ton na skutek łącznego efektu nowych zdolności produkcyjnych, które wciąż muszą zostać oddane do użytku, oraz zmniejszenia popytu eksportowego pochodzącego z Rosji i Europy Wschodniej, jako że obszary te stały się niemalże samowystarczalne. Według brytyjskiego zrzeszenia producentów słodu wspomniana nadwyżka zdolności produkcyjnych doprowadziła do tego, że obecne ceny rynkowe słodu spadły do poziomu, przy którym nie są już pokrywane koszty zmienne. Ponadto brytyjskie zrzeszenie producentów słodu kwestionuje to, że nowe niderlandzkie zdolności produkcyjne są budowane w celu produkcji „słodu premium" przeznaczonego na rynki premium. Sektor piwowarski uległ znacznej konsolidacji i większość klientów sektora produkcji słodu zgłasza zapotrzebowanie tylko na wysokiej jakości słód, spełniający rygorystyczne (a często ogólne) specyfikacje i wszelkie wymogi związane z bezpieczeństwem żywności. Według brytyjskiego zrzeszenia producentów słodu pogrupowanie rynku słodu na sektor premium i sektor pozostałych produktów nie jest realistyczne.

(20) Niemieckie zrzeszenie producentów słodu jest bardzo zatroskane zamiarem Niderlandów, aby udzielić dotacji inwestycyjnej na budowę zakładu produkcji słodu w pro-

([6]) Pismo z dnia 23 lipca 2004 r. w sprawie przyznawania dotacji na budowę zakładów produkcji słodu.

wincji Groningen. Według niemieckiego stowarzyszenia producentów słodu wspólnotowy wywóz na tradycyjne obszary zbytu, takie jak państwa Mercosur oraz Rosja/Ukraina, ulegnie znacznemu ograniczeniu w następstwie rozwoju własnego sektora produkcji słodu oraz ochrony przed przywozem. Ponadto bardzo mocni są konkurenci zamorscy, na przykład Kanada i Australia, dzięki ich bliskości do wciąż rozwijających się rynków piwa na Dalekim Wschodzie i w Azji Południowo-Wschodniej oraz dzięki liberalnym regulacjom handlowym stosowanym przez rządy tych państw. Jednocześnie w sprzedaży słodu na rynku wewnętrznym obserwuje się stagnację, co prowadzi do pojawienia się na obszarze Wspólnoty nadwyżki zdolności produkcyjnych w wysokości około 1 mln ton. Niemieckie zrzeszenie producentów słodu uważa, że popieranie lokalnej produkcji jęczmienia do wytwarzania słodu nie jest żadnym argumentem. Zauważa ono, że już teraz całość niderlandzkiej produkcji jęczmienia do wytwarzania słodu jest nabywana przez sektor produkcji słodu oraz że nowy zakład produkcji słodu w Groningen będzie uzależniony od przywozu jęczmienia.

(21) Francuskie zrzeszenie producentów słodu sprzeciwiło się pomocy państwa na rzecz nowego zakładu produkcji słodu na obszarze Wspólnoty. Odwołuje się ono do tego samego pisma Euromalt, na które powoływało się brytyjskie zrzeszenie producentów słodu, i podaje te same dane dotyczące produkcji, przywozu i wywozu słodu. Również w opinii tego zrzeszenia słód jest obecnie sprzedawany po cenach, przy których koszty zmienne nie są pokrywane. Według francuskiego zrzeszenia producentów słodu pomocy państwa na inwestycję niderlandzką nie można uzasadnić poprzez odwoływanie się do oddzielnego rynku na słód wysokiej jakości, ponieważ większość browarów zgłasza zapotrzebowanie na słód wysokiej jakości. Wreszcie francuskie zrzeszenie producentów słodu wyraziło pogląd, że w celu poprawy warunków rynkowych, wspólnotowy przemysł słodowy musi w rzeczywistości pozamykać przestarzałe zakłady produkcji słodu.

(22) Duńskie zrzeszenie producentów słodu wnosi sprzeciw wobec planowanej dotacji dla Holland Malt. W opinii tego zrzeszenia przemysł słodowy na całym świecie opiera się na zasadach wolnego rynku. Cechuje go własność prywatna, a osiąga on rozwój poprzez inwestycje prywatne podejmowane przez przedsiębiorstwa sektora słodowego. Dotacja w wysokości 7,4 mln EUR na inwestycję o wartości całkowitej 55 mln EUR zakłóci konkurencję, stanowiąc nieuzasadnioną korzyść konkurencyjną dla przedsiębiorstwa otrzymującego taką pomoc, w szczególności w pierwszych latach po uruchomieniu zakładu. Ponadto duńskie zrzeszenie producentów słodu odrzuca argument dotyczący rozróżnienia między „słodem premium" i „zwykłym słodem". Słód jest produktem generycznym, o niewielu odmianach oraz określonych normach jakościowych wyznaczonych przez sektor piwowarski. Wreszcie duńskie zrzeszenie producentów słodu nie widzi powodów o charakterze lokalnym bądź regionalnym, aby dotować inwestycję w regionie Eemsmond, ponieważ w opinii zrzeszenia dotyczy ona normalnie rozwijającego się regionu Niderlandów, którego infrastruktura w znacznym stopniu związana jest z łańcuchem dostaw jęczmienia i słodu.

(23) Zainteresowana strona, która z uwagi na potencjalne szkody poprosiła o nieujawnianie swojej tożsamości, wnosi sprzeciw wobec dotacji z następujących powodów. Uważa ona, że rozróżnienie między „słodem premium" i zwykłym słodem jest sztuczne, nie widzi żadnych powodów o charakterze lokalnym lub regionalnym, aby dotować tą inwestycję, i jest zdania, że dotacja doprowadzi do zakłócenia konkurencji na rynku słodu, którego cechami są prywatna własność i prywatne inwestycje.

(24) W opinii niderlandzkiej organizacji rolnictwa i ogrodnictwa (LTO Nederland) zakład produkcji słodu Holland Malt w Eemshaven ma duże znaczenie dla gospodarki rolnej w regionie. Położenie zakładu przy porcie morskim oraz proces produkcyjny ukierunkowany na segment słodu i piwa wysokiej jakości stanowią ważną perspektywę społeczno-gospodarczą dla rolnictwa na północnym wschodzie Niderlandów. Będzie ona generowała bodźce do uprawy zbóż, które mogą zostać wykorzystane w procesie produkcyjnym. Jęczmień dostarczany przez rolników jest elementem kompleksowego, zarejestrowanego, certyfikowanego i zintegrowanego łańcucha, w którym produktem końcowym jest piwo wysokiej jakości. Dwiema najważniejszymi roślinami w tym regionie są ziemniaki skrobiowe i buraki cukrowe. Ulepszenie efektywność oraz reforma polityki wspólnotowej doprowadziły jednak do tego, że areał tych roślin zmniejszył się. Jęczmień na potrzeby zakładu produkcji słodu będzie jedną z niewielu atrakcyjnych alternatyw dla uprawy wspomnianych roślin. Z tych powodów rolnicy obiecali finansowy udział w przedsiębiorstwie Holland Malt.

(25) Agrifirm w pełni popiera przyznanie dotacji dla Holland Malt. Spółdzielnia ta wspólnie z browarem Bavaria tworzą wspólne przedsiębiorstwo Holland Malt, które zajęło się integracją łańcucha obejmującego uprawę, magazynowanie i przetwarzanie jęczmienia do produkcji słodu. W opinii Agrifirm instalacja do produkcji i magazynowania stwarza wyjątkowe szanse. Uprawa jęczmienia do produkcji słodu stwarza lepsze perspektywy dla rolników z tego regionu. Koncentrując się na produkcji jęczmienia spełniającego wymogi dla „słodu premium", rolnicy tego regionu mogą zyskać na perspektywach wzrostu związanych z rynkiem „piwa premium". Dzięki budowie fabryki w Eemshaven oraz wobec związanych z tym korzyści logistycznych, na północy Niderlandów powstaje nowa działalność przemysłowa. Decyzja rządu holenderskiego o udzieleniu dotacji stanowi fundament skutecznej eksploatacji w pierwszych, krytycznych latach projektu.

(26) Według Holland Malt możliwy jest pogląd, że istnieje oddzielny rynek na „piwo premium" i „słód premium". Na rynku „słodu premium" łatwo jest odnaleźć możliwości zbytu słodu typu HTST (*high temperature, short time* – wysoka temperatura, krótki czas) wytwarzanego przez Holland Malt. Słód typu HTST poprawia stałość smaku, aromat oraz odgazowywanie, a tym samym, i trwałość piwa. Holland Malt odwołuje się do pisma monachijskiego Uniwersytetu Weihenstephan, które potwierdza, że opatentowana technologia gwarantuje rodzaj słodu, który można wyraźnie odróżnić od zwykłego słodu ([7]). Ponadto w załączniku do pisma Holland Malt jeden z browarów wytwarzający „piwo premium" uznaje również wyjątkowe cechy słodu typu HTST. Dodatkowo słód typu HTST będzie w wyższej klasie cenowej niż zwykły słód innych zakładów. Z powodu wyjątkowych właściwości fizycznych, wyróżniającej jakości i wyższej klasy cenowej, jest bardzo prawdo-

([7]) Pismo Dr. Krottenthalera z Uniwersytetu w Weihenstephan z maja 2005 r.

podobne, w opinii Holland Malt, że słód typu HTST oraz słód zwykły nie będę wcale lub prawie wcale produktami wzajemnie wymiennymi. Możliwe, że słód HTST wygeneruje własny popyt i rynek. Dlatego też, w opinii Holland Malt, inwestycja niekoniecznie spowoduje na rynku słodu zwykłego wzrost zdolności produkcyjnych o 55 000 ton.

(27) Holland Malt zwraca następnie uwagę na to, że pomimo nadwyżki zdolności produkcyjnych na światowym rynku słodu, inwestycja w Holland Malt niekoniecznie musi prowadzić do dalszego zwiększenia tych zdolności produkcyjnych. Ponieważ Holland Malt położone jest przy porcie dalekomorskim, zakład produkcji słodu znajdzie normalne możliwości zbytu na rynku słodu przeznaczonego na wywóz. Podczas gdy perspektywy wzrostu podmiotów europejskiego sektora słodowego, które nie są położone nad morzem, mogą się kurczyć z powodu zmniejszenia popytu na słód w Europie Zachodniej, wywóz słodu wiąże się ze znaczącymi perspektywami wzrostu. W opinii Holland Malt potwierdzają to trzy sprawozdania z 2005 r. ([8]) Ze sprawozdań tych wynika, że na wschodzących rynkach w Azji, Ameryce Łacińskiej, Afryce i Europie Wschodniej stawia się względem słodu najwyższe wymogi oraz że europejski sektor słodowy posiada przewagę konkurencyjną z powodu wysokiej jakości wytwarzanego słodu. Holland Malt zauważa, że nie jest trudno znaleźć normalne możliwości zbytu na produkowany przez siebie słód oraz wskazuje na fakt, że portfel zamówień przedsiębiorstwa na rok 2005 był pełny, a przedsiębiorstwo przez drugi rok z rzędu więcej sprzedaje niż wyprodukowało. Holland Malt zauważa ponadto, że zamknięte przez nich moce produkcyjne w Wageningen i Lieshout zaopatrywały kurczący się rynek Europy Zachodniej, podczas gdy nowy zakład w Eemshaven ukierunkowany będzie na rosnący rynek eksportowy. Wzrost netto zdolności produkcyjnych na rynku słodu będzie zatem mniejszy niż podaje się w piśmie Komisji z 5 maja 2005 r. Holland Malt wyjaśnia, że inwestycja w instalację w Eemshaven będzie miała większy wpływ na wymianę handlową z państwami trzecimi niż na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ wywóz słodu stanowi segment rynku, który jest niezależny od segmentu, na którym działają krajowi dostawcy słodu. Holland Malt podkreśla, że sytuacja na światowym rynku słodu nie przeszkodziła Komisji zatwierdzić pomoc inwestycyjną dla zakładu produkcji słodu na Litwie.

(28) Holland Malt zaznacza, że inwestycja będzie miała pozytywne skutki dla rozwoju obszarów wiejskich w regionie Północnych Niderlandów i Niemiec. Dzięki niej stworzona zostanie dla wielu rolników (około 1 800) alternatywna uprawa. Rolnicy uprawiać będą wysokiej jakości jęczmień do produkcji słodu na potrzeby rosnącego rynku, który w przeciwieństwie do jęczmienia paszowego nie podlega wspólnotowym przepisom interwencyjnym. Co więcej uprawa jęczmienia do produkcji słodu jest mniej szkodliwa dla środowiska naturalnego niż uprawa jęczmienia paszowego. Ponadto Holland Malt zwraca uwagę, że ich zintegrowana instalacja do produkcji słodu i magazynowania jęczmienia przyczynia się w konkretny sposób do bezpieczeństwa żywności.

(29) Prowincja Groningen popiera pomoc państwa na rzecz inwestycji Holland Malt. Wskazuje na pozytywny wpływ inwestycji na możliwości zatrudnienia w regionie. Ponadto podkreśla innowacyjną technologię wykorzystaną w ramach projektu oraz impuls dla rozwoju Eemshaven, między innymi poprzez budowę parku agrobiznesu. Prowincja wskazuje ponadto na bodźce, jakie inwestycja będzie dawać rolnikom mającym problemy z tradycyjnymi, lokalnie uprawianymi roślinami, takimi jak ziemniaki skrobiowe. Przestawienie się na uprawę jęczmienia do produkcji słodu zapewni im lepsze perspektywy.

IV. UWAGI NIDERLANDÓW

(30) Niderlandy zareagowały na wszczęcie postępowania pismem z dnia 10 czerwca 2005 r. W piśmie z 14 października 2005 r., po wystąpieniu o przełożenie terminu na udzielenie odpowiedzi, Niderlandy odniosły się do uwag stron trzecich.

(31) W pierwszym piśmie Niderlandy zaznaczają, że pomimo że perspektywy wzrostu podmiotów europejskiego sektora słodowego, które nie są położone nad morzem, mogą się pogarszać z powodu zmniejszenia zapotrzebowania na słód w Europie Zachodniej, to wywóz słodu oferuje znaczące perspektywy wzrostu. Ponieważ Holland Malt położone jest przy porcie dalekomorskim, może z tego powodu czerpać dochody. W tym sensie można mówić o wydzielonym rynku słodu. Inwestycja w Holland Malt nie będzie miała wpływu na kurczący się już rynek zachodnioeuropejskich zakładów lokalnych, niepołożonych nad morzem. Niderlandy wyjaśniają, że ilość słodu, na jaką wystawiono na obszarze Wspólnoty świadectwa wywozowe, była w sezonie 2004/2005 taka sama, jak w sezonie 2003/2004, oraz zwracają się do Komisji o uwzględnienie najświeższych danych dotyczących świadectw wywozowych. Ponadto w opinii Niderlandów istnieje specjalny segment rynku obejmujący wysokiej jakości słód wytwarzany przez Holland Malt. Wskazuje się pismo z uniwersytetu Wihenstephan, w którym potwierdzone są cechy słodu typu HTST odróżniające go od innych rodzajów słodu.

(32) W reakcji na uwagi stron trzecich Niderlandy zaznaczają, że na światowym rynku słodu w nadchodzących latach obserwowany będzie wzrost. Wskazuje się na seminarium dotyczące jęczmienia do produkcji słodu, które odbyło się 4-5 października 2005 r., w ramach którego Międzynarodowa Rada Zbożowa ([9]) zapowiedziała, że całkowite zdolności produkcji słodu wzrosną do 2010 r. o 10 %. W czasie tego seminarium Rabobank przekazał ponadto informację, że całkowite spożycie piwa rośnie w tempie 2 % rocznie, w szczególności dzięki zwiększającemu się spożyciu piwa na rynkach wschodzących, takich jak Ameryka Południowa, Afryka, Rosja, Azja Południowo-Wschodnia i Chiny. Na tym rozwoju korzystać będą nowoczesne zakłady produkcji słodu położone przy portach dalekomorskich i mogące wytwarzać duże ilości produktu. Niderlandy odwołują się do pisma Euromalt z sierpnia 2005 r. ([10]), w którym stwierdza się, że należy zamykać małe, przestarzałe i nieefektywne zakłady.

([8]) RM International, *Malt Market Report* (Sprawozdanie o rynku słodu), 22 kwietnia 2005 r. Rabobank, *The malt industry, a changing industry structure, driven by emerging beer markets* (Przemysł słodowy, zmiany struktury sektora wywołane przez wschodzące rynki piwa), marzec 2005 r. H.M. Gauger, *Market report* (Raport rynkowy), maj 2005 r. H. M. Gauger jest maklerem/konsultantem zajmującym się słodem, który publikuje miesięczny raport o rynku słodu z danymi dotyczącymi produkcji słodu i handlu nim.

([9]) Międzyrządowa organizacja działająca w dziedzinie handlu zbożem.

([10]) Euromalt: *The EU malting industry* (Sektor słodowy w UE), sierpień 2005 r.

W piśmie tym mowa jest o nadwyżce zdolności produkcyjnych we wspólnotowym sektorze słodowym w wysokości co najmniej 500 000 – 700 000 ton. W opinii Niderlandów jednakże liczba ta opiera się na przyjęciu założeniu produkcji przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu i 365 dni w roku. Nie uwzględnia się okresów przestoju, przez co nie jest pewne, czy można z należytą dozą rzetelności mówić o nadwyżce zdolności produkcyjnych. Dodatkowo Niderlandy odwołują się do sprawozdania ([11]) biura badawczego Frontier Economics dotyczącego Holland Malt (rynku geograficznego i aspektów innowacyjnych). Wniosek w tym sprawozdaniu brzmi następująco: nic nie wskazuje na to, że dotacja przyznana Holland Malt doprowadzi do przesunięć w zbycie słodu innych europejskich producentów, z wyłączeniem przypadków, gdy takie zmiany tak czy inaczej miały by miejsce. Brak jest zatem przesłanek tego, że przyznanie dotacji może jeszcze pogorszyć ewentualną nadwyżkę zdolności produkcyjnych wśród europejskich producentów zwykłego słodu. Niderlandy zwracają się do Komisji o wzięcie pod uwagę istnienia oddzielnego rynku na słód typu HTST, czyli rodzaj wysokiej jakości słodu zapobiegającego „starzeniu się" piwa. Ponadto Niderlandy wskazują na kolejne wyłączenie mocy produkcyjnych równych 12 000 ton, co daje łączne wyłączenie istniejących mocy produkcyjnych o wartości 77 000 ton. Dodatkowe zdolności produkcyjne stanowią jedynie 0,5 % całkowitych zdolności produkcyjnych na obszarze Wspólnoty, a to nie powinno stanowić zakłócenia na wspólnotowym rynku słodu. Wreszcie Niderlandy zwracają uwagę, że dotacja, która ma być przyznana, ma służyć jedynie jako rekompensata związana z niekorzystnym położeniem Eemshaven, umożliwiająca Holland Malt równe warunki konkurencji (gdyby nie przyznano przedmiotowej dotacji, zrealizowanoby podobną inwestycję w zakład produkcji słodu w porcie dalekomorskim w Terneuzen).

V. OCENA ŚRODKA POMOCY

Organizacja rynku

(33) Środek dotyczy pomocy dla przedsiębiorstwa przetwórstwa jęczmieniu. Zgodnie z art. 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 1784/2003 z dnia 29 września 2003 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku zbóż ([12]), art. 87, 88 i 89 Traktatu mają zastosowanie do produktów wymienionych w tym rozporządzeniu. Sektor, którego dotyczy taki program pomocy, podlega wspólnotowym przepisom dotyczącym pomocy państwa.

Zakaz pomocy państwa na mocy art. 87 ust. 1 Traktatu

(34) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu pomoc przyznawana przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim niekorzystnie wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

(35) Środek polega na bezpośredniej dotacji inwestycyjnej. Jest on selektywny w tym sensie, że faworyzuje pojedyncze przedsiębiorstwo, a mianowicie Holland Malt.

(36) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości poprawa pozycji konkurencyjnej jednego przedsiębiorstwa w wyniku pomocy państwa jest zwykle dowodem na to, że zakłócona została konkurencja z innymi przedsiębiorstwami, które takiej pomocy nie otrzymały ([13]).

(37) Środek ma niekorzystny wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi, jeżeli utrudnia on przywóz z innych państw członkowskich lub ułatwia wywóz do innych państw członkowskich. Decydujące znaczenie ma to, czy w wyniku kwestionowanego środka wewnątrzwspólnotowa wymiana handlowa rozwija się lub może się rozwijać w odmienny sposób.

(38) W przypadku produktu, którego dotyczy omawiany środek pomocy, (słodu) istnieje znaczna wewnątrzwspólnotowa wymiana handlowa. W 2004 r. na obszarze Wspólnoty sprzedano około 1,3 mln ton słodu. Stanowiło to około 15 % całkowitej wspólnotowej produkcji słodu w 2004 r. ([14]) Dlatego też sektor ten jest wystawiony na konkurencję. Istnieje zatem niebezpieczeństwo, że w wyniku omawianego środka wewnątrzwspólnotowa wymiana handlowa rozwinie się w odmienny sposób.

(39) Przedmiotowy środek stanowi zatem pomoc w rozumieniu art. 87. ust. 1 Traktatu.

Art. 87 ust. 2 Traktatu: wyłączenia

(40) W art. 87 ust. 2 i 3 określa się kilka wyłączeń od zakazu, o którym mowa w art. 87 ust. 1 Traktatu.

(41) Wyłączenia wymienione w art. 87 ust. 2 nie mają zastosowania ze względu na rodzaj środka pomocy i jej cele. Również Niderlandy nie przywoływały art. 87 ust. 2.

Art. 87 ust. 3 Traktatu: wyłączenia na podstawie oceny Komisji

(42) W art. 87 ust. 3 wymienia się inne formy pomocy, które można uznać za zgodne ze wspólnym rynkiem. To czy zgodne są one z Traktatem należy ocenić z punktu widzenia Wspólnoty, a nie tylko z punktu widzenia określonego państwa członkowskiego. Mając na uwadze dobre funkcjonowanie wspólnego rynku wyłączenia określone w art. 87 ust. 3 należy ściśle interpretować.

([11]) Frontier Economics: „Holland Malt" , październik 2005 r.

([12]) Dz.U. L 270 z 21.10.2003, str. 78. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1155/2005 (Dz.U. L 187 z 19.7.2005, str. 11).

([13]) Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 września 1980 r. w sprawie C-730/79, Philip Morris/Komisja Wspólnot Europejskich, Zb.Orz. str. 2671, pkt 11 i 12.

([14]) Źródło: H.M. Gauger, *Statistical Digest 2004-2005* (Przegląd Statystyczny 2004-2005).

(43) W odniesieniu do art. 87 ust. 3 lit. a), wskazuje się, że beneficjent nie ma siedziby na obszarze, w którym rozwój gospodarczy można określić jako wyjątkowo niekorzystny w rozumieniu „Wytycznych dotyczących środków pomocy regionalnej" ([15]) (produkt krajowy brutto (PKB) na jednego mieszkańca poniżej 75 % średniej wspólnotowej). Art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu nie uzasadnia zatem żadnej pomocy przeznaczonej na produkcję, przetwarzanie lub zbyt produktów, o których mowa w załączniku I do Traktatu.

(44) W odniesieniu do art. 87 ust. 3 lit. b), zwraca się uwagę, że przedmiotowy środek nie ma na celu wspierania realizacji ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania ani zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego.

(45) Pomoc nie ma też na celu ani nie jest nakierowana na realizację założeń określonych w art. 87 ust. 3 lit. d).

Art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu

(46) Środki pomocy przeznaczone na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych mogą zostać uznane za zgodne ze wspólnym rynkiem na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, o ile nie zmieniają warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

(47) Ponieważ Holland Malt nie jest ani małym ani średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu definicji Komisji ([16]), zastosowania nie ma rozporządzenie (WE) nr 1/2004 z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwórstwem i obrotem produktami rolnymi ([17]). Dlatego też, to czy pomoc na inwestycje na potrzeby przetwarzania produktów rolnych jest zgodna z art. 87 ust. 3 lit. c) należy ocenić na podstawie pkt 4.2 wytycznych.

Wydatki kwalifikujące się i procentowy udział pomocy

(48) Zgodnie z pkt 4.2.3 wytycznych wydatki kwalifikujące się do pomocy mogą dotyczyć budowy, nabycia lub modernizacji nieruchomości oraz nowych maszyn i wyposażenia, w tym oprogramowania komputerowego. Pomoc nie może wynosić więcej niż 50 % kwalifikujących się inwestycji w regionach w ramach celu 1 oraz 40 % w pozostałych regionach.

(49) Warunki te są spełnione, ponieważ pomoc zostanie przyznana na budowę budynków, zakup działek pod te budynki oraz na wyposażenie. Ponadto Niderlandy ograniczyły zgłoszoną pomoc do maksymalnego poziomu 13,5 % kosztów kwalifikujących się do pomocy.

Rentowność oraz wspólnotowe normy minimalne

(50) W pkt 4.2.3 wytycznych określono ponadto, że pomoc na inwestycje może zostać udzielona jedynie przedsiębiorstwom, w przypadku których można wykazać na podstawie oceny możliwości, że są one rentowne. Przedsiębiorstwo musi spełniać wspólnotowe normy minimalne w dziedzinie ochrony środowiska, higieny i dobrostanu zwierząt.

(51) Warunki te są spełnione. Niderlandy udzieliły wystarczających gwarancji dotyczących rentowności zarówno Bavaria NV, jak i Agrifirm, które współtworzą Holland Malt. Ponadto w odpowiedni sposób wykazano, że zakład produkcji słodu spełnia wspólnotowe normy minimalne w dziedzinie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt, określone w niderlandzkim programie rozwoju obszarów wiejskich.

Możliwości zbytu na rynku

(52) W pkt 4.2.5 wytycznych określono, że pomoc nie może być udzielana na inwestycje dotyczące produktów, dla których nie można znaleźć normalnych możliwości zbytu na rynku. Należy to ocenić na odpowiednim poziomie, w zależności od danych produktów, rodzajów inwestycji oraz istniejących i oczekiwanych zdolności produkcyjnych. Należy przy tym wykonać bilans z uwzględnieniem ewentualnych ograniczeń produkcji lub ograniczeń wielkości pomocy wspólnotowej udzielonej w ramach wspólnej organizacji rynku.

(53) Postępowanie na mocy art. 88 ust. 2 zostało wszczęte, ponieważ w oparciu o dane, którymi Komisja dysponowała w momencie wszczęcia postępowania, nie można było wykluczyć, że na rynku słodu istnieje nadwyżka zdolności produkcyjnych.

(54) Uwagi Niderlandów i Holland Malt w odniesieniu do wszczęcia postępowania dotyczą w zasadzie trzech punktów. Po pierwsze kwestionuje się nadwyżkę zdolności produkcyjnych na rynku słodu (Niderlandy i Holland Malt nie kwestionują jednak, że projekt prowadzi do powstania dodatkowych zdolności produkcyjnych na rynku słodu). Po drugie zaznacza się, że inwestycja w fabrykę w Eemshaven będzie miała większy wpływ na wymianę handlową z państwami trzecimi niż na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ wywóz słodu stanowi segment rynku, który jest niezależny od segmentu, na którym działają krajowi dostawcy słodu. Po trzecie wychodzi się z założenia, że istnieją oddzielne rynki na zwykły słód i „słód premium".

Nadwyżka zdolności produkcyjnych na rynku słodu

(55) Komisja rozpoznała sytuację w odniesieniu do produkcji słodu i handlu nim, zarówno w skali światowej, jak i wspólnotowej. Ponieważ dane statystyczne Eurostatu dotyczące słodu są niekompletne (brakujące lub poufne dane dotyczące produkcji i wywozu kilku państw), Komisja bazowała na danych Euromalt, Międzynarodowej Rady Zbożowej oraz sprawozdaniu dotyczącym rynku jęczmienia do produkcji słodu autorstwa H.M. Gaugera.

([15]) Dz.U C 74 z 10.3.1998, str. 9.

([16]) Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji małych, średnich i mikro-przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, str. 36).

([17]) Dz.U. L 1 z 3.1.2004, str. 1.

(56) Jeżeli chodzi o sytuację na rynku światowym, z danych Euromalt można wyciągnąć wniosek, że obecne światowe zdolności dostawcze ze strony zakładów produkcji słodu znacznie przewyższają popyt oraz że taka sytuacja będzie również miała miejsce w nadchodzących latach. Pismo Euromalt z sierpnia 2005 r. ([18]) zawiera poniższą tabelę dotyczącą światowych zdolności produkcji słodu.

Światowe zdolności produkcji słodu

(w 1000 ton)

	2004	Nadwyżka	2006 (wartość szacunkowa)	Nadwyżka
UE-15	7 500		7 600	
UE-10	1 200		1 150	
UE-25 łącznie	8 700	2 500	8 750	2 700
Rosja	850	-550	1 550	100
Ukraina	230	-50	330	120
Białoruś	70	-6	70	-10
Europa Środkowo-Wschodnia	460	-60	470	-60
Europa łącznie	10 130	1 834	11 170	2 850
NAFTA	3 600		3 900	
Ameryka Południowa	1 220		1 370	
Oceania	770		950	
Bliski Wschód i Azja Środkowa	200		200	
Afryka	380		380	
Chiny	3 000		3 300	
Daleki Wschód	300		340	
Łącznie	9 470	- 1 300	10 440	-900
Cały świat	19 780	534	21 610	1 950

(57) Jak widać z tabeli, w 2004 r. światowe zdolności produkcji słodu przekraczały popyt o około pół miliona ton. Szacunki na 2006 r. wskazują na wzrost tej nadwyżki do około 2 mln ton.

(58) Pismo Euromalt zawiera informację, że zgodnie z oczekiwaniami światowa produkcja piwa będzie w dalszym ciągu wzrastać przeciętnie o minimum 1-2 % rocznie. Ten przeciętny wzrost jest wynikiem dwucyfrowego wzrostu w kilku „nowych" obszarach piwnych (Ameryka Południowa, Afryka, Rosja, Azja Południowo-Wschodnia i Chiny) oraz spadku w „starych" regionach (Europa Zachodnia, Ameryka Północna). Jednocześnie efektywność nowych inwestycji w browarach w obszarach wzrostowych oraz tendencja w kierunku „lżejszych" piw doprowadziły do drastycznego spadku zużycia słodu w przeliczeniu na 1 litr piwa. Następnie Euromalt wyciąga wniosek, że wzrastający popyt na piwo w najbliższych latach nie będzie szedł w parze ze wzrostem światowego popytu na słód. Schemat wzrostu spożycia piwa oraz jego przewidywana kontynuacja w nadmiernym stopniu napędzała tworzenie na świecie dodatkowych zdolności produkcji słodu, tak że obecne światowe zdolności produkcyjne po stronie podaży znacznie przewyższają popyt, a sytuacja ta będzie miała miejsce jeszcze przez kilka lat. W opinii Euromalt konieczne są dalsze inwestycje w zakładach produkcji słodu, jednak nie są potrzebne w Europie żadne nowe zdolności produkcyjne wobec pogorszenia ich sytuacji na rynkach eksportowych.

(59) Wydaje się, że obecna światowa nadwyżka zdolności produkcyjnych jest potwierdzona malejącymi danymi dotyczącymi handlu słodem, podanymi przez Międzynarodową Radę Zbożową na seminarium dotyczącym jęczmienia do produkcji słodu, które odbyło się w dniach 4-5 października 2005 r. w Brukseli ([19]). Zdaniem Międzynarodowej Rady Zbożowej globalny handel słodem

([18]) Patrz przypis 10.

([19]) Prezentacja przygotowana przez Johna Tjaardstra na temat tendencji w produkcji i spożyciu piwa, jęczmienia do produkcji słodu oraz słodu.

zmniejszył się w ciągu dwóch lat z 5,621 mln ton w sezonie 2002/2003 do 5,275 mln ton w sezonie 2004/2005 (ta ostatnia wartość to liczba szacunkowa). Na sezon 2005/2006 Międzynarodowa Rada Zbożowa przewiduje dalsze zmniejszenie ilości sprzedanego słodu. Ta spadkowa tendencja znajduje również wyraz w spadku liczby świadectw wywozowych zarejestrowanych przez eksporterów słodu w sezonie 2004/2005 (2 219 661 ton) w stosunku do sezonu 2003/2004 (2 477 849 ton), przy czym przewidywana ich ilość na sezon 2005/2006 jest jeszcze trochę mniejsza niż liczba dla sezonu 2004/2005. ([20]) Również sprawozdanie dotyczące rynku słodu sporządzone przez RM International ([21]) wydaje się wskazywać na globalną nadwyżkę zdolności produkcyjnych – w rezultacie wyższych standardowych mocy w nowych zakładach produkcji słodu oraz uwzględniając fakt, że światowa produkcja piwa w okresie ostatnich lat wzrastała w wolniejszym tempie, nowa produkcja słodu będzie wolniej absorbowana przez popyt.

(60) W piśmie z 14 października 2005 r. Niderlandy zaznaczają, że oczekuje się, że globalny popyt na słód do około 2010 r. wzrośnie o 10 %. Wskazuje się na prezentację przygotowaną przez Międzynarodową Radę Zbożową na seminarium dotyczącym jęczmienia do produkcji słodu z 4-5 października 2005 r. w Brukseli. W prezentacji tej podano przecież, że jeżeli idzie o prognozy na 2010 r., to światowe zdolności produkcji słodu powinny zgodnie z oczekiwaniami wzrosnąć o 10 %. Nie wydaje się słusznym wykorzystanie danych o światowych zdolnościach produkcji słodu jako wskaźnika dotyczącego popytu, co czynią Niderlandy.

(61) Wydaje się, że w nadchodzących latach światowy rynek słodu będzie podlegał dwóm ważnym tendencjom rozwojowym. Po pierwsze chodzi o wzrost spożycia piwa w „nowych" obszarach piwnych. Pozostaje jednak kwestią do rozstrzygnięcia to, w jakim stopniu wspólnotowy sektor słodowy będzie mógł korzystać z tego wzrostu.

(62) Wzrost produkcji piwa w Chinach nie doprowadził do znacznego wzrostu przywozu słodu. Zgodnie ze sprawozdaniem Rabobank na temat światowego sektora słodowego ([22]) ilość importowanego słodu nie wzrosła, nawet po tym, gdy w 2002 r. znacznie obniżono taryfę przywozową z względu na to, że rozległy przemysł przetwórczy Chin sprzyja przywozowi jęczmienia do produkcji słodu.

(63) Wzrastające spożycie i produkcja piwa w Azji Południowo-Wschodniej były możliwe przede wszystkim dzięki większemu przywozowi słodu z Australii, jej bliskości oraz umowom o wolnym handlu zawartym z tym państwem.

(64) Wspólnotowe zakłady produkcji słodu, które są położone przy portach dalekomorskich, jak Holland Malt, wydają się być w dobrej sytuacji, aby zaspokajać wzrastające zapotrzebowanie na słód w Ameryce Południowej i Afryce. Jeżeli chodzi o Amerykę Południową, to w Argentynie budowany jest obecnie nowy zakład produkcji słodu, jednak będzie on mógł zaspokoić wzrastające zapotrzebowanie na słód tylko częściowo. Ponadto możliwe, że rozszerzenie organizacji Mercosur o Wenezuelę i ewentualnie inne państwa południowoamerykańskie doprowadzi do wzrostu handlu słodem w Ameryce Południowej.

(65) Tendencje rozwojowe w Rosji są drugim ważnym czynnikiem na światowym rynku słodu. Rosja posiada całkowite zdolności produkcyjne w wysokości 1 mln ton, a w budowie kolejne moce produkcyjne wynoszące 450 000 ton. Ponieważ zwiększaniu zdolności produkcyjnych towarzyszy dostępność dobrego jęczmienia do produkcji słodu, Rosja stanie się samowystarczalna i prawdopodobnie stanie się również eksporterem słodu.

(66) Na podstawie powyższych ustaleń Komisja nie widzi przesłanek ku temu, że w najbliższych latach nastąpi koniec obecnej sytuacji nadwyżki zdolności produkcyjnych na światowym rynku słodu. Jeżeli chodzi o światowy handel słodem do 2010 r., wydaje się, że Międzynarodowa Rada Zbożowa przewiduje stosunkowo stabilne jego natężenie, ponieważ „pogorszenie sytuacji w Rosji zostanie zrekompensowane wzrostem w Ameryce Południowej", jak wspomniano w prezentacji na seminarium dotyczącym jęczmienia do produkcji słodu, które odbyło się w październiku 2005 r.

(67) Jeżeli idzie o sytuację Wspólnoty w zakresie zdolności produkcji słodu i handlu słodem, Komisja wspomniała, że zakład produkcji słodu Holland Malt w Eemshaven zaczął działać w kwietniu 2005 r. W piśmie Euromalt z sierpnia 2005 r. stwierdza się, że pomimo zamknięcia kilku zakładów produkcji słodu z powodu zbyt niskiej rentowności, na obszarze Wspólnoty wciąż występuje nadwyżka zdolności produkcji słodu w wysokości co najmniej 500 000- 700 000 ton (w przypadku Wspólnoty, zdolności produkcyjne wynoszą 8 800 000 ton, konsumpcja 5 900 000 ton, a wywóz 2 250 000 ton).

(68) W opinii Euromalt rentowność wspólnotowego sektora słodowego w sezonie 2005/2006 osiągnie najniższą wartość na skutek dużej liczby przedsiębiorstw notujących straty, których koszty są pokrywane jedynie częściowo. Przypuszczalnie w wyniku tej niskiej rentowności, duży niemiecki producent słodu Weissheimer z Andernach wystąpił na wiosnę 2006 r. o ogłoszenie bankructwa. Oprócz tego, inne zakłady produkcji słodu zostały zamknięte na stałe, z czego cztery fabryki w Zjednoczonym Królestwie, dwie w Niemczech i jedna we Francji. Dotyczy to starszych jednostek dużych przedsiębiorstw. Inni producenci słodu zdecydowali się na czasowe zamknięcie części swoich zdolności produkcyjnych. W innych przypadkach stary zakład produkcyjny zastępuje się nowym. Po uwzględnieniu powyższych czynników całkowite zdolności produkcyjne w lipcu 2006 r. na obszarze Wspólnoty są szacowane, przez H.M. Gaugera, na 8 800 000 ton ([23]), przy czym szacunki dotyczące konsumpcji na obszarze Wspólnoty i wywozu z tego obszaru są porównywalne z danymi z pisma Euromalt z sierpnia 2005 r. Wciąż oznacza to nadwyżkę zdolności produkcyjnych w wysokości około 600 000 ton.

(69) W piśmie z października 2005 r. Niderlandy dowodzą, że przywołana przez Euromalt wysokość 500 000- 700 000 ton nadwyżki zdolności produkcyjnych wspólnotowego sektora słodowego opiera się na tak zwanych mocach „z tabliczki znamionowej", to znaczy produkcji 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu i 365 dni w roku. Nie uwzględnia się tutaj okresów przestojów fabryk z powodu konserwacji, zakłóceń technicznych lub kontroli, przez co nie jest pewne, czy można z należytą dozą rzetelności mówić o nadwyżce zdolności produkcyjnych.

([20]) Raport nr 5 przygotowany przez H.M. Gaugera, z dnia 2 czerwca 2006 r. W raporcie tym, dla sezonu 2005/2006 zakłada się całkowity wywóz w wysokości 2,410 mln ton.

([21]) Patrz przypis 8.

([22]) Patrz przypis 8.

([23]) H.M. Gauger, lipiec 2006 r. – *State of the European Malt Industry* (Stan europejskiego przemysłu słodowego)

(70) Komisja opierała się na liczbach dotyczących rzeczywistych zdolności produkcyjnych oraz produkcji w odniesieniu do wspólnotowego sektora słodowego w minionych latach. Komisja przywołała poniższą tabelę z przeglądu statystycznego za sezon 2004/2005 przygotowanego przez H. M. Gaugera na bazie statystyk krajowych, Euromalt i Eurostat.

Całkowite zdolności produkcyjne i produkcja słodu na obszarze Wspólnoty

	Zdolności produkcyjne (w tonach):	Produkcja (w tonach)
2002	8 613 304	8 455 119
2003	8 632 525	8 595 156
2004	8 818 633	8 644 575

(71) Dane z tabeli wskazują na wykorzystanie całkowitych zdolności produkcyjnych w co najmniej 98 % w latach 2002-2004. Dane ze sprawozdania Frontier Economics ([24]) wskazują na podobny odsetek wykorzystania. W 2005 r. odsetek wykorzystania zdolności produkcyjnych był niższy, przy wspólnotowej produkcji słodu w wysokości 8,4 mln ton i zdolnościach produkcyjnych 8,8 mln ton. Dla roku sprzedaży 2006/2007 oczekuje się, że całkowita produkcja wyniesie 8,0 mln ton, przy zdolnościach produkcyjnych 8,8 mln ton ([25]). Te niższe poziomy wykorzystania zdolności produkcyjnych wydają się jednak odzwierciedlać reakcję zakładów produkcji słód na niższą rentowność, tj. ich decyzję zmniejszenia produkcji słodu i czasowego zamknięcia zdolności produkcyjnych. W przypadku roku sprzedaży 2006/2007 częściowym wytłumaczeniem mogą być również słabe plony jęczmienia do produkcji słodu. Dane za lata od 2002 do 2004 pokazują, że techniczne możliwości są wykorzystywane przynajmniej w 98 % całkowitych zdolności produkcyjnych. Ten wysoki odsetek rzeczywistego wykorzystania całkowitych zdolności produkcyjnych nie wydaje się wystarczającym powodem, aby poddawać w wątpliwość istnienie nadwyżki zdolności produkcyjnych we wspólnotowym sektorze słodowym.

(72) Jak wspomniano w piśmie Euromalt z sierpnia 2005 r., w przyszłości „małe, stare i nieefektywne zakłady będą musiały zostać zamknięte. Będzie to proces powolny ze względu na strukturę tego sektora w określonych państwach członkowskich". Wydaje się, że w 2006 r. proces ten przyśpieszył. Wydaje się, że w połowie 2006 r. produkcja słodu na obszarze Wspólnoty powróciła do równowagi w stosunku do rzeczywistego popytu poprzez to, że producenci słodu nauczyli się ograniczać swoją produkcję do możliwych wolumenów sprzedaży ([26]). Jednakże nawet po wyżej wspomnianym nieodwołalnym zamknięciu starych zakładów produkcji słodu, całkowite zdolności produkcji słodu przewyższają wciąż rzeczywisty popyt o około 600 000 ton. Ponadto, z powodu stagnacji spożycia piwa, nie oczekuje się wzrostu popytu wewnątrz Wspólnoty, podczas gdy wywóz z obszaru Wspólnoty będzie prowadzony w warunkach na rynkach światowych, które zgodnie z oczekiwaniami pozostaną stosunkowo stabilne w nadchodzących latach. Dlatego też Komisja nie dysponuje wyraźnymi przesłankami ku temu, że nastąpi szybka zmiana w obecnej sytuacji nadwyżki zdolności produkcyjnych.

Konsekwencje dla wymiany handlowej między państwami członkowskimi

(73) W opinii Niderlandów i Holland Malt inwestycja w fabrykę w Eemshaven będzie miała większy wpływ na wymianę handlową z państwami trzecimi niż na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ wywóz słodu stanowi segment rynku, który jest niezależny od segmentu, na którym działają dostawcy słodu niezlokalizowani nad morzem.

(74) Komisja przyznaje, że na część zdolności produkcji słodu na obszarze Wspólnoty składają się nieleżące nad morzem, małe prywatne/rodzinne przedsiębiorstwa, które produkują głównie na rynek krajowy. Jednakże część ich produkcji może być również przeznaczona na wywóz, a w takim przypadku będą one wystawione na konkurencję z innymi wspólnotowymi zakładami produkcji słodu, które są ukierunkowane przede wszystkim na wywóz (tak jak Holland Malt).

(75) Ponadto we wspólnotowym sektorze słodowym jest duża grupa przedsiębiorstw, które sprzedają swój słód zarówno na obszarze Wspólnoty, jak i poza nią. Holland Malt należy do tej kategorii, a położenie tego przedsiębiorstwa przy porcie dalekomorskim powoduje, że może ono obsługiwać zarówno rynek wspólnotowy, jak również rynki spoza Wspólnoty. Dlatego też wspólnotowe zakłady produkcji słodu, które w pierwszej kolejności były ukierunkowane na wywóz na inne rynki, mogą doświadczać konkurencji ze strony Holland Malt. To samo dotyczy wspólnotowych zakładów produkcji słodu, które sprzedają głównie na rynek wewnętrzny, ponieważ Holland Malt zamierza również sprzedawać znaczną ilość słodu do państw europejskich. W swoim biznes planie z sierpnia 2003 r. Holland Malt informuje, że zamierza ono w 2005 r. sprzedać odbiorcom europejskim 71 540 ton (wobec spodziewanej sprzedaży 28 100 ton do Azji, 40 600 ton do Ameryki Łacińskiej i 29 000 ton do Rosji).

(76) Możliwe są sytuacje, gdy zakłady produkcji słodu ukierunkowane głównie na wywóz do państw spoza Wspólnoty (tak jak Holland Malt) nie będą mogły znaleźć kupców na produkcję zaplanowaną dla tych odbiorców, a w takim wypadku być może będą one próbowały sprzedać tą ilość produkcji na obszarze Wspólnoty. Zdarzyć się może również sytuacja odwrotna. Ponadto Komisja nie uznaje segmentów wewnątrz i spoza Wspólnoty za całkowicie oddzielne segmenty. Istnieje między nimi wzajemny związek, w ramach którego zmiany poza Wspólnotą mają wpływ na zmiany wewnątrz Wspólnoty i na odwrót.

(77) Mając na względzie powyższe ustalenia, Komisja nie zgadza się z wnioskiem ze sprawozdania Frontier Economics, że brak jest przesłanki ku temu, że dotacja udzielona Holland Malt będzie prowadzić do przesunięcia w zbycie słodu innych producentów europejskich, z wyłączeniem przypadków, gdy takie zmiany tak czy inaczej miały by miejsce. Komisja nie może wykluczyć takich przesunięć w zbycie słodu u innych wspólnotowych producentów zaopatrujących odbiorców zarówno z obszaru Wspólnoty jak i poza nim. Komisja wyciąga zatem wniosek, że przedmiotowa pomoc może mieć wpływ na wymianę handlową i konkurencję między państwami członkowskimi.

([24]) Patrz przypis 11.

([25]) H.M. Gauger, Raport rynkowy nr 4, 2 maja 2006 r.

([26]) H.M. Gauger, lipiec 2006 r. – Stan europejskiego przemysłu słodowego.

Rynek „słodu premium"

(78) Komisja przyjęła do wiadomości dane przesłane przez Niderlandy i Holland Malt (w tym pisma stron trzecich) dotyczące rozwoju słodu typu HTST ([27]). Niderlandy, Holland Malt oraz zainteresowane strony opisują słód typu HTST jako rodzaj słodu o właściwościach innych niż zwykłego słodu, które nadają piwu smak i aromat, dłuższe odgazowywanie oraz zwiększoną trwałość.

(79) W opinii Niderlandów i Holland Malt słód typu HTST można uznać za „słód premium". Ich zdaniem, z uwagi na wyjątkowe właściwości fizyczne, wyróżniającą jakość i wyższą klasę cenową, jest również bardzo prawdopodobne, że słód typu HTST oraz słód zwykły nie będę wcale lub prawie wcale produktami wzajemnie wymiennymi. Oczekuje się, że słód typu HTST wygeneruje własny popyt i rynek.

(80) Komisja uznaje, że słód typu HTST może mieć szczególne cechy i wyższą jakość. Należy jednak ustalić, czy istnieje oddzielny rynek „słodu premium" (który zaopatrywany byłby w słód typu HTST), oprócz rynku zwykłego słodu. Sąd Pierwszej Instancji wyjaśnił, że można mówić o dostatecznie wydzielonym rynku jedynie wtedy

„gdy dany produkt lub dana usługa posiada szczególne cechy, dzięki którym produkt ten lub ta usługa odróżnia się od innych produktów lub usług na tyle wyraźnie, że wymienność z tymi innymi produktami lub usługami możliwa jest jedynie w ograniczonym stopniu, a konkurencja z nimi jest prawie niedostrzegalna. W tym względzie zakres wzajemnej wymienności produktów należy ocenić z obiektywnych cech produktów, jak również z uwzględnieniem struktury popytu i podaży na rynku oraz warunków konkurencji ([28]) .

(81) Jeżeli chodzi o strukturę popytu i podaży na rynku oraz warunki konkurencji, Komisja otrzymała uwagi od większości zainteresowanych stron (przede wszystkim krajowych zrzeszeń producentów słodu), które informują, że nie da się uczynić wyraźnego podziału między zwykłym słodem i „słodem premium". Zgodnie z tymi uwagami słód jest raczej produktem generycznym, o nieznacznie zmieniających się cechach oraz normach jakościowych wyznaczonych przez sektor piwowarski. W przypadku większości klientów zakładów produkcji słodu, wydaje się, że występuje zapotrzebowanie tylko na słód wysokiej jakości, odpowiadający ich specyfikacjom i spełniający wszelkie normy dotyczące bezpieczeństwa żywności.

(82) Zakres wzajemnej wymienności różnych rodzajów słodu z różnych zakładów wydaje się dlatego nie być mały, ponieważ wszystkie zakłady muszą produkować słód wysokiej jakości, aby sprostać zapotrzebowaniu ze strony swoich klientów.

(83) To wydaje się znajdować potwierdzenie we uwagach, że „piwo premium" niekoniecznie jest produkowane ze słodu innej jakości niż zwykłe piwo. W opinii Niderlandów Holland Malt będzie produkować słód typu HTST na potrzeby „segmentu premium", wydzielonego na rynku piwa. Niderlandy informują, że do produkcji wspomnianego „piwa premium" wymagane są surowce wysokiej jakości o cechach nadających piwu lepszy smak. W swoim piśmie Holland Malt przywołuje sprawozdanie „Just Drinks. com 2004 report ([29])", w którym zdaniem Holland Malt znaczące browary stwierdzają, że „piwo premium" jest w istocie lepszym napojem, o pełniejszym i bardziej specyficznym smaku.

(84) W opinii Komisji wspomniane zdanie ze sprawozdania odwołuje się jednak do poglądu konsumenta „piwa premium", a nie jest opinią znaczących browarów. Na stronie 59 tego sprawozdania stwierdza się, że według Scottish & Newcastle konsument uważa, że marka „piwa premium" ma wyższą jakość i większą renomę. Istotnymi czynnikami są tu: pogląd o wyższej jakości – „piwo premium" jest w istocie lepszym napojem z pełniejszym i bardziej specyficznym smakiem.

(85) W podsumowaniu tego sprawozdania, przywołanego przez samo Holland Malt, stwierdza się, iż „z rozmów przeprowadzonych przez just-drinks.com z kilkoma ważnymi międzynarodowymi podmiotami światowego sektora piwowarskiego wynika, że 'piwo premium' jest w rzeczywistości pojęciem marketingowym". Następnie w sprawozdaniu stwierdza się, że standardowe piwo w określonym regionie lub określonym państwie znajdującym się w określonym regionie może stać się „piwem premium" oraz że najważniejsze międzynarodowe browary dostosowują swoją strategię marketingową do rynku. Gatunki, które w określonych regionach są oznaczone jako marka premium, niekoniecznie muszą tak zostać oznaczone w innych regionach. Ponadto w sprawozdaniu zwraca się uwagę, że „czytelnik musi być świadomy tego, że zapotrzebowanie na 'piwo premium', w ujęciu porównania między różnymi latami i tendencjami na przestrzeni kilku lat, zmienia się poprzez zmiany w postrzeganiu go przez konsumenta, a nie poprzez zmiany w specyfikacji produktu. Jak zaznacza Interbrew, to konsument, a nie przemysł, określa które piwo ma status premium".

(86) Fakt, że specyfikacja produktu nie stanowi ważnego czynnika w celu określenia, które piwa oznacza się jako „piwo premium", może wskazywać na to, że różne rodzaje słodu są wzajemnie i łatwo wymienne, o ile spełniają one (minimalne) normy jakościowe wyznaczone przez sektor piwowarski. O tej wzajemnej wymienności jest również mowa w przypadku sprawy związanej z koncentracją Hugh Baird/Scottish and Newcastle ([30]). W odniesieniu do przedmiotowego rynku produktu, zgłaszające strony (Hugh Baird i Scottish and Newcastle) zaznaczają, że jest on przynajmniej tak szeroki, jak rynek słodu. W decyzji stwierdza się, że chociaż rynek słodu jest wyraźnie

([27]) Oświadczenie van Bühlera dotyczące technologii Holland Malt, bez daty.
Pismo z Uniwersytetu Freising – Weihenstephan München, maj 2005 r.
Pismo zainteresowanej strony objętej tajemnicą handlową i, wobec tego, traktowanej poufnie.

([28]) Orzeczenie Sądu Pierwszej Instancji z 21 października 1997 r. w sprawie T-229/94, Deutsche Bahn/Komisja Wspólnot Europejskich, Zb.Orz. II-1689, str. pkt 10."

([29]) www.just-drinks.com, 'A global market review of premium beer – with forecasts to 2010'.

([30]) Sprawa nr IV/M.1372 z 18.12.1998.

podzielony na rynek słodu i rynek destylacji, to strony nie uważają tego za istotny argument w odniesieniu do wysokiego stopnia substytucyjności po stronie podaży.

(87) Ponadto Komisja, w trakcie analizowania źródeł statystycznych dotyczących produkcji słodu, nie wykryła żadnego oddzielnego rynku „słodu premium". Przeciwnie, wszystkie źródła (Eurostat, Euromalt, Międzynarodowa Rada Zbożowa) podają jedynie dane dotyczące ogólnego rynku słodu. Same Niderlandy i Holland Malt nie podały żadnych danych dotyczących istniejących zdolności produkcyjnych lub produkcji „słodu premium". Przeciwnie wyjaśniając nadwyżkę zdolności produkcyjnych, strony te odnosiły się do liczb dotyczących słodu (jako jednego produktu), bez podziału na zwykły słód i „słód premium".

(88) Komisja jest zatem zdania, że nie da się wyznaczyć wyraźnych granic między tymi dwiema kategoriami (zwykły słód i „słód premium"). Możliwe, że istnieją różnice w jakości, jednak nie wydają się one być takiego rodzaju, który w znacznym stopniu ograniczałby wymienność między rodzajami słodu lub konkurencję między zakładami produkcji słodu.

(89) Na podstawie powyższych wniosków dotyczących nadwyżki zdolności produkcyjnych na rynku słodu, możliwego wpływu przedmiotowego środka pomocy na wymianę handlową miedzy państwami członkowskimi oraz braku wyraźnie oddzielnego rynku „słodu premium", Komisja jest zdania, że ten środek pomocy nie jest zgodny z pkt 4.2.5 wytycznych, w którym określa się, że nie można udzielić pomocy na inwestycje dotyczące produktów, dla których nie można znaleźć normalnych możliwości zbytu na rynku.

Pomoc dla zakładu produkcji słodu na Litwie

(90) Holland Malt wskazuje, że sytuacja na światowym rynku słodu nie przeszkodziła Komisji zatwierdzić pomocy inwestycyjnej dla zakładu produkcji słodu na Litwie.

(91) Komisja pragnie wskazać, że nie zatwierdziła żadnej pomocy państwa dotyczącej inwestycji w zakład produkcji słodu na Litwie po przystąpieniu tego państwa do Wspólnoty dnia 1 maja 2004 r. Przed tą datą nie obowiązywały na Litwie żadne przepisy dotyczące pomocy państwa w odniesieniu do produktów rolnych. Tak czy inaczej, niedociągnięcia innych państw członkowskich w wypełnianiu obowiązków na mocy art. 87 i 88 Traktatu są nieistotne w odniesieniu do kwestii, czy państwo członkowskie, względem którego wszczęto postępowanie zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu, udzieliło pomocy (bezprawnej) ([31]).

(92) W związku z omawianą sprawą Komisja chciałaby również nadmienić, że wszczęła formalne postępowanie dochodzeniowe zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu, po tym jak Hiszpania ogłosiła zamiar udzielenia pomocy zakładowi produkcji słodu Maltacarrión S.A. ([32]). Postępowanie zostało wszczęte z tych samych powodów, co obecne postępowanie, tj. ponieważ nie można wykluczyć, że na rynku słodu istnieje nadwyżka zdolności produkcyjnych. Po wszczęciu postępowania Hiszpania wycofała zgłoszenie omawianej pomocy.

Aspekty regionalne

(93) Komisja uznaje znaczenie rozwoju regionalnego w ramach pomocy udzielonej Holland Malt, na który wskazują Niderlandy i różne zainteresowane strony, i tego z pewnością nie będzie kwestionować. W tym sensie projekt pasuje do programu IPR.

(94) Projekt musi jednak spełniać wszystkie, określone w wytycznych, warunki dotyczące pomocy inwestycyjnej udzielanej na potrzeby przetwarzania i zbytu produktów rolnych. Ponieważ projekt nie spełnia przynajmniej jednego ważnego warunku, Komisja nie może przyzwolić na pomoc państwa na ten projekt, mimo pozytywnych aspektów, odnoszących się do rozwoju regionalnego.

VI. WNIOSEK

(95) Mając na względzie wyżej wymienione powody, Komisja uznaje pomoc dla Holland Malt za niezgodną z art. 87 i 88 Traktatu. Opisany środek pomocy nie jest zgodny z pkt 4.2.5 wytycznych, w którym określa się, że nie można udzielić pomocy na inwestycje dotyczące produktów, dla których nie można znaleźć normalnych możliwości zbytu na rynku.

(96) W piśmie z dnia 17 grudnia 2004 r. Niderlandy poinformowały, że pomoc została przyznana z zastrzeżeniem zatwierdzenia jej przez Komisję. Jeżeli mimo tego zastrzeżenia pomoc jest jednak udzielona, musi ona zostać odzyskana.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa przyznana przez Niderlandy przedsiębiorstwu Holland Malt w formie dotacji w wysokości 7 425 000 EUR, z zastrzeżeniem zatwierdzenia jej przez Komisję, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

Niderlandy wycofują pomoc państwa, o której mowa w art. 1.

Artykuł 3

1. Niderlandy podejmują wszelkie niezbędne środki zmierzające do odzyskania od beneficjenta pomocy, o której mowa w art. 1, a która została już bezprawnie przekazana do jego dyspozycji.

2. Odzyskiwanie odbywa się w trybie natychmiastowym oraz zgodnie z krajowymi procedurami prawnymi, o ile procedury te dopuszczają natychmiastowe i rzeczywiste wykonanie niniejszej decyzji. Pomoc podlegająca zwrotowi obejmuje odsetki naliczane od daty przekazania pomocy do dyspozycji beneficjenta do daty

([31]) Patrz dla przykładu: orzeczenie Sądu Pierwszej Instancji z 30 kwietnia 1998 r. w sprawie T-214/95, Het Vlaamse Gewest (Region Flamandzki)/Komisja Wspólnot Europejskich, Zb.Orz. II-717, pkt 54.

([32]) Sprawa C 48 z 21.12.2005, jeszcze nie ogłoszona w Dzienniku Urzędowym.

rzeczywistego zwrotu pomocy. Odsetki są naliczane na bazie referencyjnej stopy procentowej stosowanej do obliczania ekwiwalentu dotacji netto w ramach programów pomocy regionalnej.

Artykuł 4

Niderlandy poinformują Komisję, w ciągu dwóch miesięcy od daty ogłoszenia niniejszej decyzji, o środkach podjętych w celu jej wykonania.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Niderlandów.

Sporządzono w Brukseli, dnia 26 września 2006 r.

W imieniu Komisji
Mariann FISCHER BOEL
Członek Komisji